

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<http://katowice.ipn.gov.pl/pl3/edukacja/konkursy-historyczne/60022,Ogolnopolski-projekt-edukacyjny-Do-broni-Postawy-i-losy-ziemian-w-trakcie-II-woj.html>
2019-06-18, 21:03

Ogólnopolski projekt edukacyjny „Do broni! Postawy i losy ziemian w trakcie II wojny światowej” – zgłoszenia do 15 lutego 2019

Instytut Pamięci Narodowej, Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział w Krakowie, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego, Fundacja im. Zofii i Jana Włodków w Krakowie oraz Biblioteka Raczyńskich zapraszają do udziału w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Do broni! Postawy i losy ziemian w trakcie II wojny światowej”.

Ziemiaństwo należało do tradycyjnych elit narodowych i państwowotwórczych. Na nich opierała się przed wybuchem II wojny światowej nie tylko polska armia, ale również administracja, dyplomacja i samorządowość. Należeli również do współtwórców Polskiego Państwa Podziemnego. Karol Hilary Tarnowski, prezes Zachodniomałopolskiego Związku Ziemiańców i organizator konspiracji ziemiańskiej „Tarcza” – „Uprawa” – „Opieka”, stwierdził po latach, że *poczynania ziemiaństwa uwydatniły się szczególnie pozytywnie w dobie drugiej wojny światowej*. Dlatego celem projektu jest przypomnienie zaangażowania ziemiaństwa w obronę Polski we wrześniu 1939 r., następnie w działalność konspiracyjną i walkę na wszystkich frontach II wojny światowej. Ważnym elementem jest również wkład przedstawicieli środowiska w tworzenie władz polskich na emigracji. Zjawiskiem, które nie może zostać pominięte w trakcie analizy sytuacji ziemiaństwa w tym czasie były represje okupantów wobec przedstawicieli tej grupy, a więc wywłaszczenia, rabunki, aresztowania, deportacje czy też lincze i egzekucje. Bardzo istotnym tematem pozostaje pomoc, której ziemiaństwo udzieliło najbardziej potrzebującym, a więc ofiarom wysiedleń, aresztowań, ukrywającym się oficerom Wojska Polskiego i ich rodzinom, ludziom nauki, jeńcom wojennym, zestrzelonym pilotom alianckim, a przede wszystkim ukrywającym się Żydom. Całość problematyki zamyka okres wywłaszczania ziemiaństwa przez nową, komunistyczną władzę, który miał miejsce między jesienią 1944 r. a wiosną 1945 r. Tym samym kończy się istnienie naturalnej i tradycyjnej elity wiejskiej, która miała nie tylko wpływ na lokalne środowisko, ale również współtworzyła fundamenty państwa polskiego, a podczas okupacji konspiracji niepodległościowej.

Poprzez projekt edukacyjny i ogłaszany niniejszym konkurs historyczny pragniemy wzbudzić zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski, a w szczególności jej lokalnym lub rodzinnym wymiarem. Dlatego nasz projekt kierujemy do nauczycieli historii, języka polskiego i lokalnych patriotów, pasjonatów historii z całej Polski inspirujących młodzież do

zainteresowania dziejami Polski z okresu II wojny światowej z odniesieniem do lokalnych tradycji. Proponujemy w związku z tym udział w serii konferencji edukacyjnych i warsztatów dla młodzieży z udziałem naukowców oraz świadków historii, organizowanych w oddziałach i delegaturach IPN. Pragniemy również zaproponować warsztaty dla nauczycieli dotyczące historii ziemiaństwa i metodyki nauczania o elitach społecznych.

Jednym z najważniejszych elementów projektu jest konkurs adresowany do młodzieży szkół podstawowych (klasy VI – VIII), młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z terenów całej Polski. Uczestnicy konkursu mają za zadanie wykonać pracę w jednej z trzech form – pisemnej, fotograficznej lub multimedialnej. Oceniana będzie kreatywność, zgodność faktów historycznych oraz samodzielna praca z materiałami historycznymi (źródła pisane, fotografie i relacje świadków). Zwycięzcy konkursu przyjadą do Krakowa na sesję naukowo-edukacyjną, połączoną z ogólnopolskim finałem konkursu, która planowana jest na pierwszą połowę czerwca 2019 r.

Uroczysta inauguracja projektu odbyła się w Centrum Edukacyjnym Przystanek Historia w Krakowie, 5 października 2018 r., dokładnie w 79. rocznicę zakończenia ostatniej bitwy wojny obronnej 1939 r., która miała miejsce pod Kockiem. O tym fakcie, oraz o innych aspektach sytuacji ziemiaństwa podczas II wojny światowej dyskutowali zaproszeni historycy. Młodzież szkolną i gości przywitał wiceprezes Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego Oddział Kraków prof. Marian Wolski, zarazem uczestnik dyskusji. Oprócz niego w debacie wzięli udział: prof. Krzysztof Jasiewicz (Instytut Studiów Politycznych PAN), dr Agnieszka Łuczak (Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu), a poprowadził ją dr Marcin Chorążki z Oddziału IPN w Krakowie. Dyskusji przysłuchiwali się Halina Cimer, wicekurator oświaty w Krakowie oraz dyrektor Oddziału IPN w Krakowie, dr hab. Filip Musiał.

Zgłoszenia do konkursu przyjmujemy do 15 lutego 2019 r. na adres email ogólnopolskiego koordynatora projektu dra Marcina Chorążkiego (OBEN IPN w Krakowie): marcin.chorazki@ipn.gov.pl

Koordynatorzy regionalni w Oddziale IPN w Katowicach:

adam.kurus@ipn.gov.pl; adam.lisek@ipn.gov.pl

PLIKI DO POBRANIA

[Regulamin konkursu. \(pdf, 956.03 KB\) 18.10.2018 09:00](#)